

«TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIMA GENEL BİR BAKIŞ»

Doç. Dr. Yener ATASEVEN

**Ankara Üniversitesi
Ziraat Fakültesi**

Tarım Ekonomisi Bölümü

yenerataseven@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

Organik Tarım (Tanım, Amaç, Kapsam, organik ürün)

Genel kurallar, ilkeler

Organik Tarımda Yaşanan Gelişmeler

Kontrol ve Sertifikasyon İşlemleri

Sorunlar ve Öneriler

Eş Anlamlıları

Ekolojik
tarım

Biyolojik
tarım

Biyodinamik
tarım

Fransızca ve İspanyolca (Biyolojik), Almanca (Ekolojik) vs.
kullanım farklılığı

ANCAK KESİNLİKLE;

Ne “gübresiz ve ilaçsız tarım” ne de “doğal tarım”
değildir.

Organik tarım ne değildir?

- Doğal tarım

- Geleneksel tarım

- Girdi kullanılmadan yapılan tarım

- Hobi nitelikli tarım

Varsa etiketinde bu İşaret
Organiktir, güvenle tüket

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI
İZMİR İL MÜDÜRLÜĞÜ

1 7 4
ALO GIDA

İzmir İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü • www.izmir.tarim.gov.tr

İşaret
tüket

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI
İZMİR İL MÜDÜRLÜĞÜ

1 7 4
ALO GIDA

www.izmir.tarim.gov.tr

Varsa
Orga

İZMİR BÜYÜKS
0 2 1 5

Organik tarımın ortaya çıkışı?

Kimyasal girdi (ilaç, gübre) kullanımındaki artışlar

Gıda kalitesinin düşmesi

İnsan, hayvan ve bitki sağlığının olumsuz etkilenmesi

Çevre kirliliği

ORGANİK TARIM YÖNTEMİ

Tanım

- Doğadaki dengeyi koruyan,
- Toprak verimliliğinde devamlılığı sağlayan,
- Hastalık ve zararlıları kontrol altına alarak doğadaki canlıların sürekliliğini sağlayan,
- Doğal kaynakların ve enerjinin optimum kullanımı ile optimum verimlilik alınan bir sistemdir.

Organik Tarım Ne demektir?

İnsan sağlığına ve çevreye zarar vermeyen

Kimyasal girdi kullanılmayan

Üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimidir.

Organik Tarımda Genel Kurallar-1

- Müteşebbis, çevresel kirlilik riski bulunan alanlarda bulaşma riskini değerlendirir ve gerekli tedbirleri alır.
- Organik tarım faaliyetleri, müteşebbis ile yetkilendirilmiş kuruluş arasında imzalanan sözleşmeye dayalı yürütülür.
- Konvansiyonel üretimde kullanılan binalar, alet ve ekipmanlar temizlenip dezenfekte edildikten sonra organik üretimde kullanılır.
- Tüm aşamalar kayıt altına alınarak izlenebilirlik temin edilir.
- GDO'lardan oluşan gıda, yem vs. organik tarımda kullanılamaz.

Organik Tarımda Genel Kurallar-2

- Tamamen organik üretim yapılmayan çiftlikler, birbirinden açık bir şekilde ayrılmış bölümlere veya su ürünü üretim alanlarına bölünebilirler.
- Bir çiftliğin bütün bölümlerinin organik üretim için kullanılmadığı yerlerde bu ayrımı gösterecek kayıtlar düzgün bir şekilde tutulmalıdır.
- Organik tarımda yenilenemez kaynakların ve çiftlik dışı girdilerin kullanımını minimum düzeyde tutulur.
- Bitkisel ve hayvansal orijinli ürünlerin ve atıkların tarımsal faaliyette girdi olarak kullanmak üzere geri dönüştürülmesi sağlanır.
- Organik tarımsal üretim ile ilgili kararlarda yerel ve bölgesel ekolojik dengenin dikkate alınması gerekir.

Organik Tarım İlkeleri-1

- Tüm üretim zincirinde sürdürülebilir bir sistem kurularak yüksek kalitede yeterli miktarda üretim yapmak,
- Üretim sistemi içindeki doğal döngüler ve canlı sistemleri ile uyumlu olarak çalışmak,
- Geçmiş bilgilerin ve geleneksel tarım sistemlerinin önemini fark etmek, bu bilgileri korumak ve yararlanmak,
- Güncel bilgileri doğal süreçlerin işleyişini kavrayarak uygulamak,
- Toprak verimliliğini üretim kapasitesinin temeli olarak ele almak ve yoğun girdi kullanımının tersine rotasyon, uygun toprak işleme, yeşil gübreleme, hayvansal gübre ve kompost gibi kültürel, biyolojik ve mekanik yöntemler kullanarak toprak verimliliğini ve biyolojik aktivitesini uzun dönemde korumak ve artırmak
- Hastalık ve zararlılara karşı mücadelede mevcut koşullara uygun tür, ırk ve çeşitlerin seçilerek bitkisel ve hayvansal üretimin uyum içinde yürütülmesine çalışmak,
- Tarımsal faaliyetler sonucu çevre, insan ve hayvan sağlığını etkileyebilecek her türlü kirliliği en aza indirmek, sentetik kimyasal gübre, ilaç, hormon ve katkı maddelerini kullanmamak,
- Hayvansal üretimde hayvanların doğal ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri yaşam koşulları sağlamak,

Organik Tarım İlkeleri-2

- Üretim birimi içinde ve çevresindeki tarımsal ve doğal biyoçeşitliliği korumak,
- Üretim ve işlemede mümkün olabildiğince enerji tüketimini azaltmak, yerel ve yenilenebilir kaynakları doğru kullanmak,
- Su kaynaklarını ve su ile ilgili yaşam sistemlerini korumak ve doğru kullanmak,
- Organik tarım yöntemiyle üretilen ürünlerin izlediği tüm aşamalarda (işleme, paketlenme vb.) organik ürün özelliklerini yitirmemesini sağlamak,
- Organik üretim ve işleme sistemi içerisinde yer alan herkese temel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri güvenli ve sağlıklı çalışma ortamı sağlamak
- Sosyal olarak eşit ve ekolojik açıdan dengeli bir üretim, işleme ve dağıtım zincirinin kurulmasını teşvik etmek, yerel ve bölgesel üretim ve dağıtımını teşvik etmek,
- Ulusal ve/veya uluslararası organik tarım kurallarına göre üretimin gerçekleştirildiğinin bağımsız kontrol firmaları tarafından denetlenerek tüketicilere organik ürün güvencesi vermek.

Organik Bitkisel Üretim Kuralları-1

- Organik tarımda kullanılan üretim teknikleri çevre kirliliğini engellemeli veya minimuma indirmelidir.
- **Geçiş Süreci:**
 - **Tek yıllık bitkilerde:** Ekim tarihinden itibaren en az 2 yıl,
 - **Mera ve yem bitkilerinde:** Yem olarak kullanılmasından önce en az 2 yıl,
 - **Yem bitkisi dışındaki çok yıllık bitkilerde:** İlk organik ürün hasadından önce 3 yıllık geçiş sürecinin uygulanması gerekir.

KSK konu ile ilgili müteşebbis kayıtları ve raporlarının incelenmesi neticesinde geçiş sürecini **uzatılabilir** ya da **kısaltılabilir**.

Geçiş süreci, tek yıllık bitkilerde 12 ay, çok yıllık bitkilerde 24 aydan daha az uygulanamaz.

Organik Bitkisel Üretim Kuralları-2

Bir işletmede, organik tarım metodu ile üretilen ürün ile aynı tür ve çeşitten olan ya da bu ürünlerden kolaylıkla ayırt edilemeyen *konvansiyonel ürünler* *bir arada üretilemez*. Ancak istisnaları var (ürünlerin ayrı ayrı yerlerde tutulması).

Bitkisel üretimde bina ve tesislerin *temizliği ve dezenfeksiyonu* için tarımsal üretimde genel olarak bu amaçla kullanımına izin verilen girdiler kullanılır.

Organik tarımda, *topraksız tarıma* izin verilmez.

Toprak Koruma, Hazırlama ve Gübreleme

- Gereksiz ve toprakta erozyona neden olacak şekilde toprak işleme yapılamaz.
- Çok yıllık ekim nöbeti programı içerisinde baklagil ve derin köklü bitkilerin yetiştirilmesi sağlanır veya yeşil gübreleme yapılır.
- Organik üretimden gelen hayvan gübresi ya da organik materyallerin tercihen her ikisinin de kompost edilmiş olarak kullanılmasına izin verilir.
- Biyodinamik preparatların kullanımına izin verilir.
- Kimyasal yöntemlerle elde edilmiş azotlu gübreler kullanılamaz.
- Yönetmelik Ekinde yer alan «Organik Tarımda Kullanılacak Gübreler, Toprak İyileştiriciler ve Besin Maddeleri»

Ekim ve dikim

Organik tarımsal çoğaltım materyallerinin (tohum, fide, fidan) özelliklerine uyulmalıdır.

Organik tohum ve çoğaltım materyalinin piyasada *bulunmaması halinde* kurallara uymak koşulu ile fide dışında organik üretim metoduyla elde edilemeyen tohum ve vejetatif çoğaltım materyallerinin kullanımına izin verilir.

Organik tarımda GDO'lu çoğaltım materyalleri kullanılamaz.

Bitki Koruma

Hastalık ve zararlılara dayanıklı tür ve çeşit seçimi yapılır.

Uygun ekim nöbeti hazırlanır.

Uygun toprak işleme yöntemleri uygulanır.

Kültürel, biyolojik ve biyoteknik mücadele metotları uygulanır.

Yukarıda belirtilen hususların uygulanamaması veya yetersiz kalması halinde bu Yönetmeliğin Ek-2 bölümünde belirtilen girdiler kullanılır.

Sulama

Sulama suyu
evre
kirliliđine yol
amamalıdır.

Sulama, toprak
yapısında bozulmaya
ve erozyona yol
amamalıdır.

Sanayi ve Őehir atık suları ile drenaj sisteminden elde edilen *drenaj suları kullanılamaz*, gerekli hallerde suyun uygunluğuna yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yapılacak kontrollerde karar verilir.

Hasat

Teknik araç ve gereçlerin ekolojik tahribat ve kirlilik oluşturmaması gerekir.

Elle toplama materyalleri ürünün organik özelliğini bozmayacak yapıda olmalıdır.

Gerekli önlemlerin alınması koşulu ile organik ve organik olmayan ürünler aynı zamanda hasat edilebilir.

Doğadan toplama

Toplama alanı, toplama işleminin 3 yıl öncesine kadar ilgili Yönetmeliğin eklerinde yer alan ürünler dışındaki ürünlerle muamele edilmemiş olmalıdır.

Toplama alanı son 2 yıl içinde yangın geçirmemiş olmalıdır.

Toplama alanındaki doğal yaşam dengesinin ve türlerin korunması sağlanır.

Doğadan toplanan ürünlerde geçiş süreci uygulanmaz.

Diğer...

Organik hayvansal üretim kuralları

Organik arı yetiřtiriciliđi

Organik tarım metodu ile su ürünleri yetiřtiriciliđi

Organik Ürünler-1

❖ Doğal ürünler:

✓ İçecekler, süt ürünleri, et ve tavuk ürünleri, balık, şeker ve şekerli ürünler, çaylar, bakliyatlar, makarna, mamalar

❖ Kozmetik ürünler:

✓ Kozmetik yağlar, vücut bakım ürünleri, diş macunu

❖ Organik temizlik malzemeleri:

✓ Sabun, deterjan, temizlik malzemeleri

Organik Ürünler-2

Organik tekstil ürünleri ve doğal iplik

Çocuk bezleri, medikal bitkiler

Kağıt ve orman ürünleri: Kitap, mobilya,

Organik ambalajlar: Çay poşeti, raf sistemleri

Organik ofis gereçleri: Kırtasiye, ofis mobilyaları

Organik Ürünlerin Tercih Edilme Nedenleri

Sağlık

Çevre

Lezzet

Destekleme politikaları

Perakendeci ve dağıtımçıların promosyonları

Hayvan hakları

Dünyada Organik Tarım

- FIBL (Research Institute of Organic Agriculture)
- IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements-Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu)

«The World of Organic Agriculture-Statistics & Emerging Trends 2018»

2016 yılı verilerine göre:

- 178 ülke organik tarım yapıyor.
 1. Avustralya: 27,1 milyon ha
 2. Arjantin: 3 milyon ha
 3. Çin: 2,3 milyon ha

Organik Tarım Alanı Bakımından-2016

1. Lihytenştayn: %37,7
2. Fransız Polenezyası: %31,3
3. Samoa: %22,4

Ancak küresel anlamda tüm tarım arazilerinin %1,2'sinde organik tarım yapılıyor.

Üretici Sayısı Bakımından-2016

1. Hindistan: 835.000
2. Uganda: 210.352
3. Meksika: 210.000

Küresel anlamda 2,7 milyon üretici

Organik Pazar-Ülkelere Göre (2016)

- Küresel anlamda 89,7 milyar Avro
- En büyük pazar 38,938 milyar Avro ile ABD (%46)
- AB: 30,682 milyar Avro (%37)
 - Almanya: 9,478 milyar Avro (%11)
 - Fransa: 6,736 milyar Avro (%8)
- Çin: 5,900 milyar Avro (%7)
- devamında; Kanada, İtalya, İngiltere, İsviçre, İsveç, İspanya
- Türkiye: 4 milyon Avro (2009)

Organik Pazar-Kıtalara Göre (2016)

- Kuzey Amerika: 41,9 milyar Avro (%50)
- Avrupa: 33,5 milyar Avro (%40)
- Asya 7,3 milyar Avro (%9)
- Latin Amerika (%1)

Kişi Baři Harcama (ülkeler)-2016

- ❖ Dünya ortalaması: 11,3 Avro
- ❖ İsviçre: 274 Avro
- ❖ Danimarka: 227 Avro
- ❖ İsveç: 197 Avro
- ❖ Lüksemburg: 188 Avro
- ❖ ABD: 121 Avro

- ❖ Türkiye: 1 Avro'nun altında
(0,05 Avro)
 - ❖ 1,33 dolar
(<https://globalorganictrade.com>
-2017)

Kişi Baři Harcama (kıtalar)-2016

- ❖ Kuzey Amerika: 117 Avro
- ❖ Avrupa: 40,8 Avro
- ❖ Okyanusya: 26,5 Avro

Türkiye’de Genel Görünüm

Yurt dışından gelen taleplerle başlama

İlk ürünler: Kuru üzüm, kuru incir ve kuru kayısı

Yıllar içinde hızlı büyüyen üretim ve ihracat

Mevzuat

❖ İlk Yönetmelik:

24 Aralık 1994 tarihli “Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin **Ekolojik** Metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik”

❖ Son Yönetmelik:

18 Ağustos 2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “**Organik** Tarımın Esasları ve Uygulamasına İlişkin Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

❖ Organik Tarım Kanunu:

03.12.2004 tarih ve 25659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

**GENEL ORGANİK TARIM BİTKİSEL ÜRETİM VERİLERİ
(GEÇİŞ SÜRECİ DAHİL)**

Yıllar	Ürün Sayısı	Çiftçi sayısı	Yetiştiricilik Yapılan Alan (ha)	Doğal Toplama Alanı (ha)	Toplam Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)
2002	150	12.428	57.365	32.462	89.827	310.125
2003	179	14.798	73.368	40.253	113.621	323.981
2004	174	12.751	108.598	100.975	209.573	377.616
2005	205	14.401	93.134	110.677	203.811	421.934
2006	203	14.256	100.275	92.514	192.789	458.095
2007	201	16.276	124.263	50.020	174.283	568.128
2008	247	14.926	109.387	57.496	166.883	530.224
2009	212	35.565	325.831	175.810	501.641	983.715
2010	216	42.097	383.782	126.251	510.033	1.343.737
2011	225	42.460	442.581	172.037	614.618	1.659.543
2012	204	54.635	523.627	179.282	702.909	1.750.126
2013	213	60.797	461.395	307.619	769.014	1.620.466
2014	208	71.472	491.977	350.239	842.216	1.642.235
2015	197	69.967	486.069	29.199	515.268	1.829.291
2016	225	67.878	489.671	34.106	523.778	2.473.600
2017	214	75.067	513.981	22.148	543.033	2.406.606

ORGANİK HAYVANCILIK VERİLERİ-2017

Çiftçi sayısı Toplamı	Hayvan Sayısı Toplamı	Et (ton) Toplamı	Süt (ton) Toplamı	Yumurta (adet) Toplamı	Peynir (ton) Toplamı
119	1.290.771	1.352	33.091	161.254.080	3

ORGANİK ARICILIK VERİLERİ-2017

Çiftçi sayısı Toplamı	Kovan Sayısı Toplamı	Ürün (ton) Toplamı
318	48.153	393,2

Ürün Sayısı

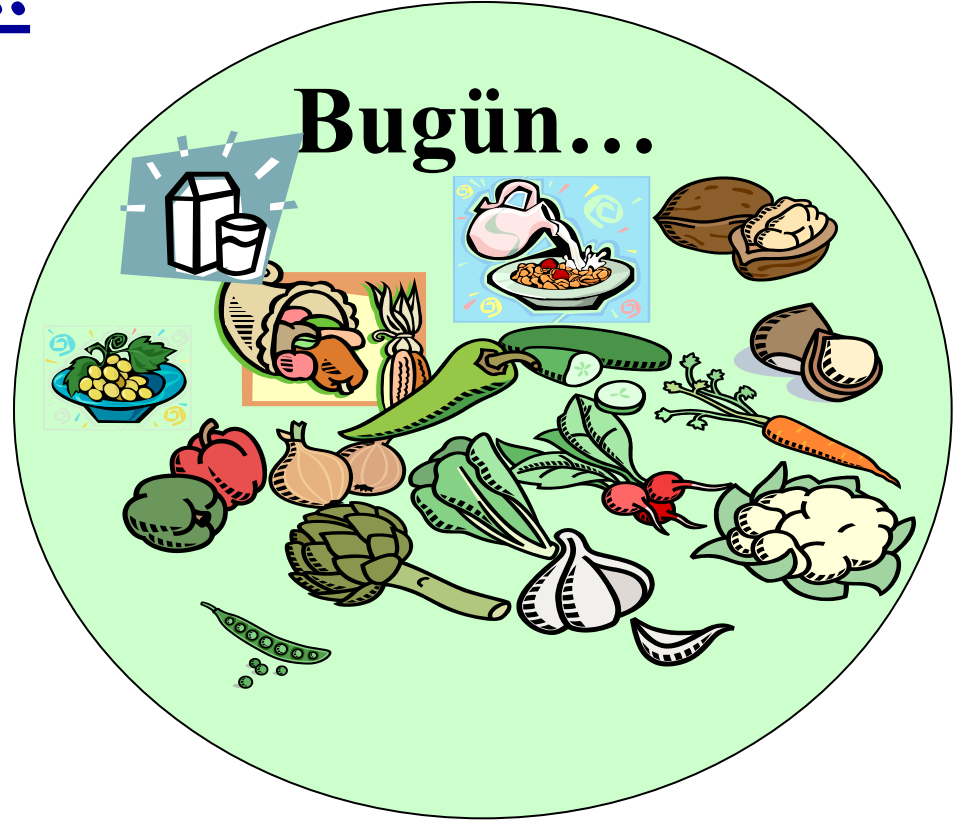
Dünden Bugüne!!!

Başlangıç

8 Ürün (1984)

Bugün...

214 Ürün (2017)

Organik tarım
yapan işletmelerin
oranı
%1,95

Üretici sayısı
bakımından Türkiye
Avrupa'da **1. sırada**
(AB: 370.000 üretici)

Toplam işlenen alan
içindeki pay
%1,4 (2016)

Organik tarım
yapılan alan
bakımından
Avrupa'da **7.**
sırada (2016)
(Geçen değerlendirmede
8.sıra)

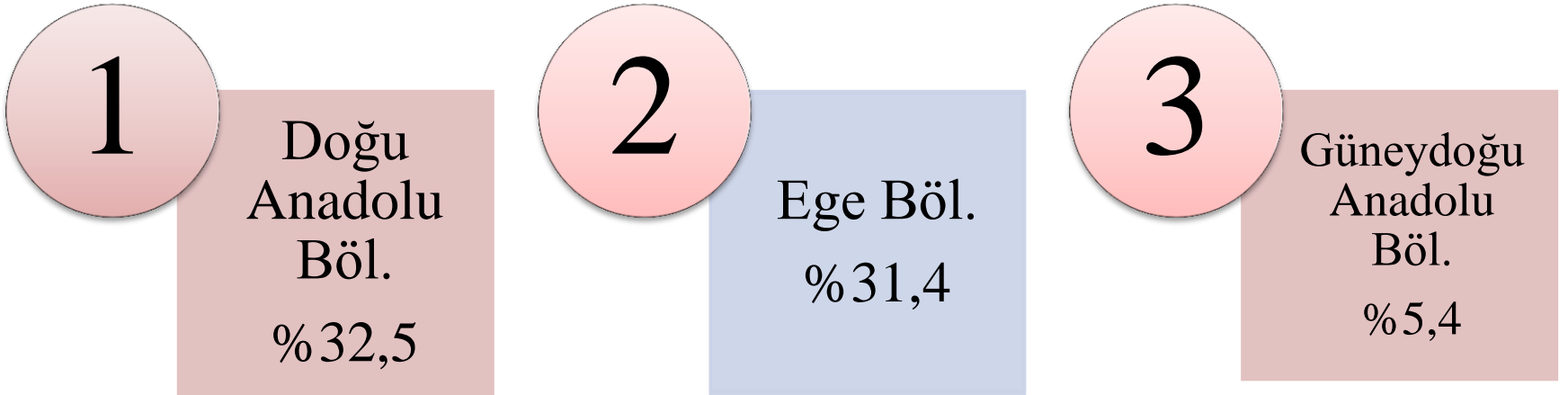
Öne Çıkan Bölgeler-2017

(arazi genişliği-ha)

Öne Çıkan Bölgeler-2017

(bitkisel üretim-ton)

Organik Tarımda Dış Ticaret

Temel Bazı Göstergeler-2016

61

İthalatçı
firma

46

İhracatçı
firma

1.422

İşleyici
firma

İhracat Açısından Önemli Ürünler ve Ülkeler-2017

Ürünler:

- Mısır
- Fındık ve Fındık Ürünleri
- Meyve ve Meyve Ürünleri
- İncir ve İncir Ürünleri
- Kayısı ve Kayısı Ürünleri
- Sebze ve Sebze Ürünleri

Ülkeler:

AB ülkeleri
(Almanya, Fransa,
Hollanda)
İsviçre
İngiltere
ABD
Japonya
Kanada

Organik ürünlerin
ihracatında 2 önemli
avantaj:

Ürünlerin kalitesi

Ürün çeşitliliği

2017 Yılında En Çok İhracatı Yapılan Organik Ürünler (miktar bakımından)

1-Mısır

2-Meyve ve Meyve Ürünleri

3-Üzüm ve Üzüm Ürünleri

4-İncir ve İncir Ürünleri

Piyasa Payı

- Türkiye’de organik ürün pazarı 500 milyon dolar civarında
- 105,8 milyon dolar (<https://globalorganictrade.com-2017>)

Üretimin çok önemli bir bölümü ihraç edilmekte.

Toplam tarımsal ürün ihracat değeri (2017) içinde organik ürünlerin payı sadece **%0,2**

İthalat Açısından Önemli Ürünler ve Ülkeler (2017)

Ürün Adı	Miktar (Ton)	İthal Edilen Ülke
SOYA FASULYESİ (TOHUMLUK OLMAYAN)	95.241	RUSYA, ETİYOPYA, KAZAKİSTAN
MISIR	64.168	RUSYA
BUĞDAY	16.635	RUSYA, KAZAKİSTAN, BAE
AYÇİÇEĞİ VE ÜRÜNLERİ	5.554	RUSYA, HOLLANDA, AVUSTURYA, ALMANYA, ABD

İç
pazarda
en çok
tüketilen
ürünler

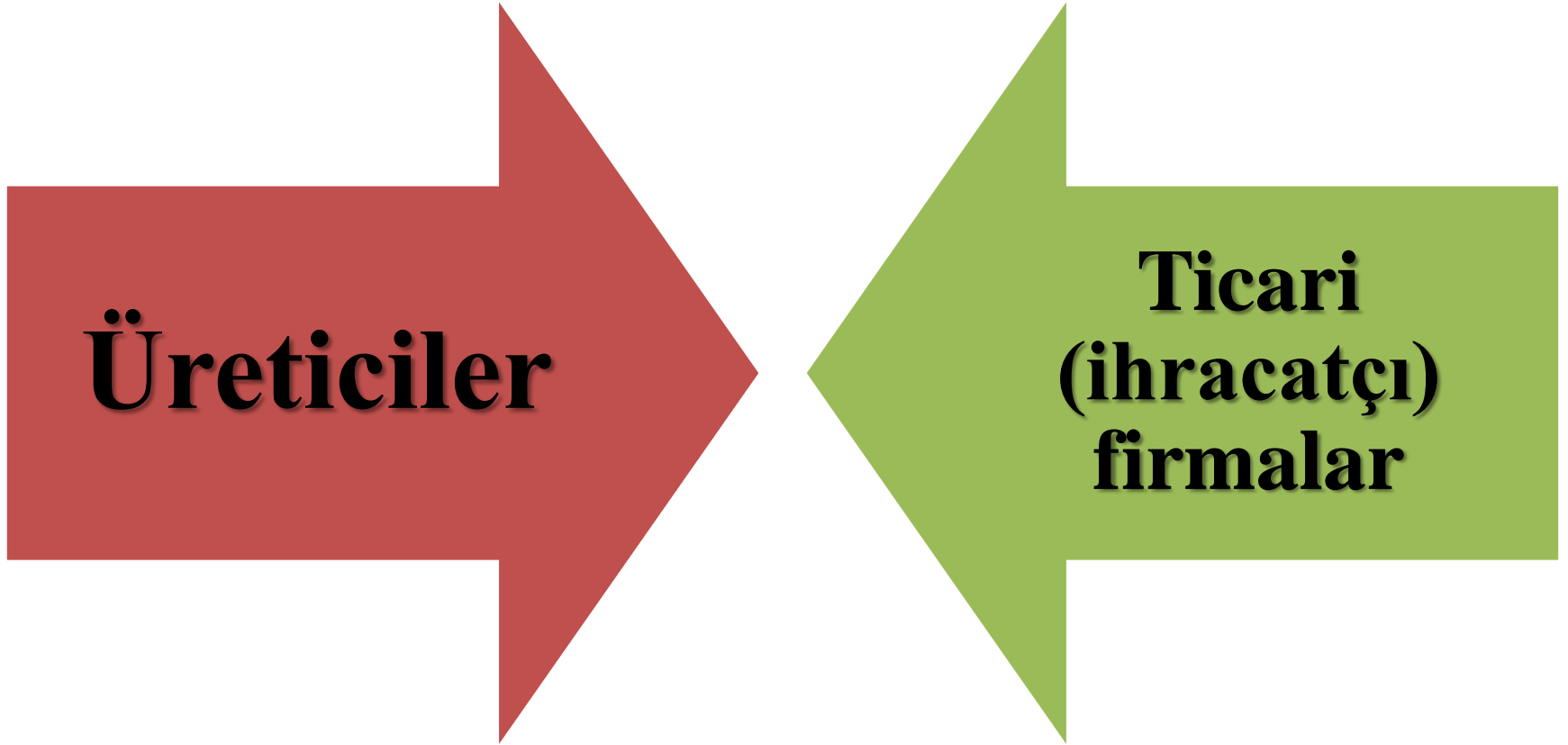
- Süt ve süt ürünleri
- Yumurta
- Et ve et ürünleri
- Tavuk eti
- Ekmek
- Domates

Türkiye’de Pazarlama Kanalları

Destek Alabilecekler

Destek Alabilecekler

Üreticiler

Destekleme Gerektiren Nedenler

Daha fazla çiftçinin organik tarıma başlaması

Organik üretimle ilgili yapılacak ilave masrafların kısmen karşılanması

Geçiş sürecinden sonra organik üretimin sürdürülebilmesi için çiftçilerin teşvik edilmesi

Temel Destekler

1- Alan bazlı destekler

2- Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi

3- ÇATAK

4- Mazot ve gübre desteği, bombus arısı ve biyolojik ve biyoteknik mücadele destekleri

5- Hazine arazisi kiralama desteği

6- Proje desteklerinde öncelik

7- Genç Çiftçi Projesi kapsamındaki destek

Organik tarım desteği almak için üreticiler;

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne ve Organik Tarım Bilgi Sistemi'ne kayıtlı olmak,

Geçiş 2 süreci ve üzeri üretim yapmak,

Geçiş 2 ve üzeri ise nadas arazileri de dahil.

1-Alan bazlı destekler

2004 yılına kadar destekleme yok

2004-2008 arasında bitkisel üretimde DGD'ye ilave olarak

2008 yılından sonra “alan bazlı destekleme ödemesi”

2016 yılından itibaren “4 kategoride destekleme”

Alan Bazlı Destekleme Ödemeleri

2017 ve 2018

1.Kategori ürünler-Meyve ve sebze ağırlıklı: Armut, ayva, ceviz, domates, elma, kayısı: **100 TL/da**

2.Kategori ürünler-Doğadan toplama ürünler: Adaçayı, defne, zeytin: **70 TL/da**

3.Kategori ürünler-Tarla bitkileri: Ayçiçeği, mercimek, nohut, pamuk: **30 TL/da**

4.Kategori ürünler-Diğer ürünler: **10 TL/da**

2-Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi

2018 yılı için yatırım ve işletme
döneminde %50 oranında bir indirim

**5.000.000 TL kredi
üst limiti**

3-ÇATAK

3. kategori: Çevre dostu tarım teknikleri ve kültürel uygulamaları

135 TL/da/yıl

**4-Mazot ve
gübre (2018)**

• **6-44 TL/da**

**Toprak analizi
(2018)**

• **40 TL/da**

Toprak analizi (2018): Yeni bir model uygulanıyor.

***Tohum tarlaya düşmeden, ekimden önce**

***50 dekar ve üzeri parselde her 50 da arazi için**

***40 TL/analiz başına**

**Bombus arısı
(2018)**

• **Koloni başına 60 TL**

Arılı kovan (2018)

10 TL/kovan

**Biyolojik ve
biyoteknik
mücadele
desteği (2018)**

**Örtü altı paket: 520
TL/da
Açık alan: 130 TL/da**

5-Hazine arazisi kiralama desteği

Destek

Koşul: En az 10 kişiye 10 yıl süre ile istihdam sağlamayı taahhüt etmek.

Tutar: En az 10 milyon ABD doları karşılığı TL

Süre: 49 yıl

6- Projelerde öncelik

- **Kalkınma ajansları tarafından verilecek proje destekleri**
- **Amaç:** Çiftçilerin organik tarım projesi yapması ve üretimin artırılmasını teşvik etmek.

7-Genç Çiftçi Projesi kapsamındaki destek

Destek

**Kırsal Kalkınma Destekleri
Kapsamında Genç Çiftçilerin
Desteklenmesi Hakkında Tebliğ
kapsamında**

***Proje kapsamındaki
konularından birisidir.**

***30.000 TL üst limit**

Destek Alabilecekler

Ticari
(ihracatçı)
firmalar

Ticari (ihracatçı) firmalar

KOSGEB:

***Analiz desteği** (destek üst limiti 30.000 TL)

***Belgelendirme desteği** (her belge için destek üst limiti 2.500 TL, program süresince desteđin üst limiti 30.000 TL)

Ticaret Bakanlığı:

***Fuar, analiz ve sertifikasyon desteği**

***Tarım Ürünlerinde İhracat İadesi Yardımları** (ihracat iade miktarları ve azami ödeme oranları %50 oranında artırılır)

Ticaret Bakanlığı Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu

“Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Kararı”

SIRA NO	MADDE ADI	ARMONİZE GTİP	İHRACAT İADE MİKTARI	MİKTAR BARAJI	AZAMI ÖDEME ORANI
1	Kümes hayvanları etleri (sakatatlar hariç)	02.07 (0207.13.91,99; 0207.14.91,99; 0207.26.91,99; 0207.27.91,99; 0207.43; 0207.44.91,99; 0207.45.93,95,99; 0207.53; 0207.54.91,99; 0207.55.93,95,99; 0207.60.91,99 hariç)	430 TL/Ton	% 41	% 14
2	Yumurta	0407.00	40 TL/1000 Adet	% 65	% 10
3	Bal	0409.00	160 TL/Ton	% 20	% 2
4	Buket yapmaya elverişli veya süs amacıyla uygun cinsten çiçekler ve tomurcuklar	0603.11,12,13,14,15,19	475 TL/Ton	% 45	% 9
5	Sebzeler (pişirilmemiş, buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş) (dondurulmuş)	07.10 (0710.10 hariç)	180 TL/Ton	% 45	% 10
6	Kurutulmuş sebzeler (bütün halde, kesilmiş, dilimlenmiş, kırılmış veya toz halinde, fakat başka şekilde hazırlanmamış)	07.12 (0712.90.11 hariç)	800 TL/Ton	% 40	% 10
7	Meyveler ve sert çekirdekli meyveler (pişirilmemiş, buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş)	08.11	175 TL/Ton	% 45	% 6
8	Zeytinyağı	15.09	20 TL/Ton	% 100	% 2
9	Kümes hayvanları etinden, sakatatından yapılmış sosisler ve benzeri ürünler ile kümes hayvanları etinden hazırlanmış veya konserve edilmiş ürünler	1601.00.99; 1602.31,32	550 TL/Ton	% 50	% 13

Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliği No:97/5)

«Akredite Edilmiş Kurum/Kuruluşlar»dan alınan ve 97/5 sayılı Tebliğ ile Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinde yer alan şartları taşıyan ve uluslararası nitelikteki, diğer ülke pazarlarına girişi sağlayan *İTU belgesi/sertifikası* desteklenir.

«Uluslararası Belge ve Sertifika Desteği» çerçevesinde şirketlerin Destek Kapsamındaki Belge ve Sertifikalar Listesinde (EK 5) Test/analiz ücretleri %50 oranında ve her bir belge veya sertifika başına *en fazla 25.000 ABD dolarına* kadar desteklenir.

ORGANİK TARIMIN TÜRKİYE'DE İŞLEYİŞİ

Tarım ve Orman Bakanlığı

KONTROL VE SERTİFİKASYON KURULUŞLARI

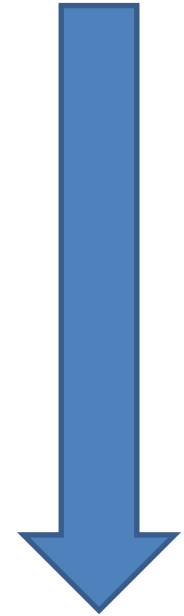
FİRMALAR

PROJELER

ÇİFTÇİLER

ÇİFTÇİLER

Kontrol/Sertifikasyon Aşaması

Kontrol/Sertifikasyon

Sözleşmeli üretim

Her aşaması kontrollü üretim

Sertifikalı ürün

Kontrol ve Sertifikasyona Başlama Kuralları

Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen müteşebbis, kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna veya kontrol kuruluşuna **başvurur**.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu, başvuruda bulunan müteşebbisin organik tarım metoduyla üretime başlayıp başlayamayacağına **karar** verir.

Uygun bulunan müteşebbis, başvurduğu kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu ile **sözleşme** yapar.

Sertifikasyon Süreci

Müteşebbis, organik tarım faaliyetini bireysel olarak yapabildiği gibi üretici grubu ile de yapabilir.

Sorun yoksa, ürünün sertifikalandırılması

KONTROL VE SERTİFİKASYON KURULUŞLARI (33)

TR-OT-01 KİWA BCS ÖKO- GARANTİE Organik Tarım Sertifikalandırma Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-03 ECOCERT IMO Denetim Ve Belgelendirme Ltd. Şti.

TR-OT-04 ETKO Ekolojik Tarım Kontrol Organizasyon Ltd.Şti.

TR-OT-06 EKOTAR Ekolojik Tarım Ürünleri Üretim, Kontrol, Sertifika, Sanayi Ve Ticaret Ltd. Şti.

TR-OT-09 ICEA Istituto Per La Certificazione Etica E Ambientale Türkiye Şubesi(YETKİSİ İPTAL EDİLMİŞTİR!!!)

TR-OT-11 ORSER Kontrol Ve Sertifikasyon Ltd. Şti.

TR-OT-12 ANADOLU Ekolojik Ürünler Kontrol Ve Sertifikasyon Ltd.Şti.

TR-OT-13 TURKGAP Tarım Uygulamaları Kontrol Ve Sertifikasyon Hizmetleri Ticaret Ltd. Şti.

TR-OT-14 NİSSERT Uluslararası Sertifikasyon Ve Denetim Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-15 CCPB IMC Kontrol ve Sertifikasyon LTD. ŞTİ.

TR-OT-18 EGETAR Kontrol Ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-19 BİO İNSPECTA Kontrol Sertifikasyon Ltd. Şti.

TR-OT-22 Control Union Gözetim ve Belgelendirme Ltd. Şti.

TR-OT-23 ECAS Belgelendirme ve Denetim Ltd. Şti.

TR-OT-25 BİOBEL Sertifikasyon Denetim Gözetim ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti

TR-OT-26 Mehmet BIYIK-TUSCERT Ulusal Sertifikasyon Hizmetleri

TR-OT-27 KAYOS Uluslararası Sertifikasyon ve Denetim Hizmetleri Ltd.Şti.

TR-OT-28 BAŞAK Ekolojik Ürünler Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd.Şti.

TR-OT-29 CTR Uluslararası Belgelendirme ve Denetim Ltd.Şti.

TR-OT-31 LİKYA ORGANİK Uluslararası Organik Ürünler Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-34 NAVİGA Uluslararası Belgelendirme Ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-35 CERES Kontrol ve Belgelendirme Hizmetleri Ltd. Şti.

TR-OT-36 ORFARM Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.(YETKİSİ İPTAL EDİLMİŞTİR!!!)

TR-OT-37 DE CONTROL Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti.

TR-OT-38 MAGENTA Tarımsal Ürünler Gıda Kontrol Denetim ve Sertifikasyon Tasarım Tic. Ltd. Şti.

TR-OT-39 CASCERT Organik Tarım Ürünleri Kontrol Sertifikasyon Hizmetleri Tur.İnş.Taş.San.Tic.Ltd.Şti.(YETKİSİ İPTAL EDİLMİŞTİR!!!)

TR-OT-40 ORTA ASYA Kontrol VE Sertifikasyon A.Ş.

TR-OT-41 BİOTEAM Ekolojik Tarım Kontrol Organizasyon Ltd. Şti.

TR-OT-42 MET Ekolojik Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.

TR-OT-43 GENSA Teknoloji Kontrol ve Sertifikasyon Sa.Tic.Ltd.Şti.

TR-OT-44 BIOMEL Kontrol Ve Sertifikasyon Ticaret Ltd.Şti.

TR-OT-45 EKOİNŞPEKT Uluslararası Belgelendirme Denetim Gözetim Teknik Kontrol ve Eğitim Hizmetleri Ltd.Şti.

TR-OT-46 GAPCERT Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Ltd.Şti.

TR-OT-47 ECOGEN Denetim ve Sertifikasyon LTD.ŞTİ.

TR-OT-48 TCERT Uluslararası Sertifikasyon ve Teknik Denetim Hiz. Tic.Ltd. Şti.

TR-OT-49 ORBEY Belgelendirme Eğitim Tarım Hayvancılık İnşaat Taahhüt San.ve Tic.Ltd. Şti.

Etiketleme ve Logolar-1

Etiketi kullandırma yetkisi, TOB'ye aittir.

Yetkilendirilmiş kuruluşun adı, logosu, kod numarası ile müteşebbis veya ürün sertifika numarası bulunur.

Geçiş süreci ürünlerinde organik ürün logosu kullanılmaz.

Etiketleme ve Logolar-2

İç pazara sunulan organik ürünlerde logo dili Türkçe olmalıdır.

Verilen renkler dışındaki renkler ve tonlar kullanılamaz.

Ürün içerisinde bulunan tarımsal orijinli ürün veya türevlerinin en az % 95'i Yönetmelik hükümlerine göre üretilmiş olmalıdır.

Türkiye’de Kullanılan Logo Örnekleri

Çerçevesiz Renkli Logo

Çerçevesiz Renkli Logo

Fonlu Renkli Logo

Çerçevesiz Siyah-Beyaz Logo

Çerçevesiz Siyah-Beyaz Logo

Fonlu Siyah Beyaz Logo

Diğer Örnek Logolar

NOP-USA

EU

P.R. CHINA

JAPAN

SWITZERLAND

GERMANY

USA

FRANCE

USA

USA

USA

CONTROL UNION
HOLLAND

Organik Tarım Müteşebbis Sertifikası

Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci maddesi hükümlerine göre müteşebbis sertifikası Sertifika No:	
Müteşebbisin adı ve adresi: ana faaliyeti (üretici, işleyici, ithalatçı, vs):	Yetkilendirilmiş kuruluşunun/yetkilinin adı, adresi ve kod numarası:
Ürün grupları/faaliyeti: — Bitki ve bitki ürünleri — Deniz yosunu ve deniz yosunu ürünleri — Hayvan ve hayvan ürünleri — Su ürünleri — İşlenmiş ürünler	Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre paralel üretimin/işlemenin olduğu yerlerde (veya hallerde) organik üretim, geçiş ürünleri ve aynı zamanda organik olmayan üretim şeklinde tarif edilmiştir.
Geçerlilik dönemi: Bitkisel ürünlerden...e kadar Deniz yosunu ürünleri.....den.....e kadar Hayvansal ürünler içinden...e kadar Su ürünleri.....den ...e kadar İşlenmiş ürünlerden...e kadar	Kontrol(ler)in tarihi:
Bu sertifika Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci madde hükümlerine göre yayınlanmıştır. Beyan edilen işletmeci kontrol/denetim altında faaliyetlerini yerine getirmekte ve adı geçen mevzuattaki gereklilikleri karşılamaktadır. Tarih, yer: Kontrol kuruluşu/otoritesi adına imza:	

Ürün Sertifikası

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşunun Adı:

Kod numarası :

Adresi :

Sertifika No'su (1) :

Ürünün Adı ve Özelliği :

Sertifikalanma Statüsü :

Ürün Miktarı :

Hasat Yılı (2) :

Üretim Yılı (3) :

Ürünün Kaynağı (4) :

Sözleşme No'su :

Ambalaj Tipi ve Adedi :

Parti No'su ve Kalibresi :

G.T.İ.P :

Alıcı Ülke :

Alıcı Müteşebbis Adı ve Adresi (5) :

Gönderen Ülke :

Gönderen Müteşebbis Adı ve Adresi :

Sertifika Onay Tarihi :

Bu belgeyle; yukarıda belirtilen ürün, 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ve
Yönetmelik" kapsamında üretilmiş Kuruluşunca kontrol edilerek
sertifikalandırılmıştır.

1-Sertifika No'su: OTK'ce verilen Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu kodu ile başlamak
zorundadır.

2-Hasat yılı: Bitkisel üretim için yazılır.

3-Üretim Yılı: Hayvansal üretimde yazılır.

4-Ürünün kaynağı: Üretici kod numaraları veya bir önceki sertifika numaraları.

5- Alıcı Müteşebbis Adı ve Adresi: Toptan ve ihracata yönelik düzenlenen sertifikalarda yazılır.

ORSER
KONTROL VE SERTİFİKASYON LTD.ŞTİ.
TR-OT-011

ORGANİK TARIM MÜTEŞEBBİS SERTİFİKASI (MASTER CERTIFICATE)

S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ
BURSA -İZMİR KARAYOLU 29. KM. BAŞKÖY MEVKİİ 16370
NİLÜFER /BURSA

Bu sertifika, 18 Ağustos 2010 tarih ve 27676 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 nci maddesi hükümlerine göre yayınlanmıştır.

Beyan edilen işletme kontrol / denetim altında faaliyetlerini yerine getirmektedir. ORSER; yapılan kontroller ve mevcut sözleşme esasları çerçevesinde yukarıda bahsi geçen müteşebbis tarafından aşağıdaki faaliyetlerinde TR-5262 Sayılı Organik Tarım Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerindeki gereklilikleri karşıladığını onaylamaktadır. Bu sertifika; ürün sertifikası ve satış garantisi olarak kullanılmaz. İstenen kriterlerin yerine getirilmemesi halinde askıya alınabilecektir veya iptal edilebilecektir. Bu nedenle talep edilmesi halinde geriye iade edilir.

This certificate has been arranged according to the regulation of the published on the Official Journal with number 27676 in the date of 18/08/2010.

Declared operator performs those activities under control / inspection. Based on its inspection and on a signed contract, ORSER herewith confirms that below that produces agricultural products according to the regulations of TR-5262 organic farming law with related regulations. This certificate is not used as a product certificate and selling guarantee. In case essential conditions of this certification should not be fulfilled, the certification may be suspended or withdrawn. That's why it has to be returned on request.

Müteşebbis Kodu : TR-OT-011-İ-16-006
(Operator Code)

Sözleşme No : SZ-2014-630
(Contract Number)

Sertifika No : MSR-1754
(Certificate Number)

Kontrol tarihi (Date of Control): 24/12/2015

İş bu sertifika 26/12/2015 tarihinden 25/12/2016 tarihine kadar geçerlidir
This certificate is valid from date of 26/12/2015 until date of 25/12/2016

Tarih ve Yer (Place and Date) :
26/12/2015
ANKARA

Adres: Paris Caddesi No: 6/15 06540 Kavaklıdere, Çankaya / ANKARA

Tel:0 312 438 15 60 Fax:0 312 438 15 59 www.orser.com.tr

Ana Faaliyet: İŞLEYİCİ

Main Activity: Processor

Ürün Grupları / Faaliyeti - Ürün Adı: İŞLENMİŞ ÜRÜNLER - ZEYTİN - ZEYTİN YAĞI

Product Groups / Activity - Product Name: Processed Products - Olive - Olive Oil

Ürün Statüsü: ORGANİK

Product Status: Organic

Aynı zamanda organik olmayan üretimde yapılmaktadır.
At the same time non-organic production is done.

Onay (Approval):
Sertifiker (Certifier)
HANİFE ÖZLER ARPAGUŞ

SERTİFİKA

TC 27676 Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci maddesi hükümlerine göre müteşebbis sertifikası

Sertifika No: TR-OT-004-21928880840-2339F-01-2016

Müteşebbis

İlaca Mah. Zeytin Sok. Haydarbey Apt. No: 20 D: 18 K: 9 Narlıdere İZMİR
Müteşebbis organik üretim metotlarına ait işaretleri yukarıda adı geçen yönetmeliklerde belirtildiği şekilde kullanmak zorundadır. Müteşebbisin yukarıda anılan yönetmelikte ve Kanunda belirlenen organik üretim yöntemlerini izlediğini gösterir belgedir. Sadece orijinal sertifika geçerlidir. Kontratın bitim tarihinde otomatik olarak geçerliliğini kaybeder. Bu sertifika herhangi bir ürünün kalitesini garanti etmez ve ürün satış sertifikası olarak kullanılamaz. ETKO'nun yapacağı yıllık denetim sonuçlarına göre, bu sertifika güncellenerek onaylanır. Lisans anlaşmasına veya geçerli olan yönetmeliklere haiz konularda herhangi bir anlaşmazlık veya uygunsuzluk oluşması durumunda ETKO bu sertifikayı askıya alabilir ya da iptal edebilir. Bu sertifika Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci madde hükümlerine göre yayınlanmıştır. Beyan edilen işletme kontrol/denetim altında faaliyetlerini yerine getirmekte ve adı geçen mevzuattaki gereklilikleri karşılamaktadır.

Ürün grupları/ Ana Faaliyeti

Ünite no	Ünite İsmi	Ana Faaliyeti	Adres
2339F-01		Organik ve Organığe Geçiş Meyve ve Sebze Üretimi	İlaca Mah. Zeytin Sok. Haydarbey Apt. No: 20 D: 18 K: 9 Narlıdere İZMİR

Ürün no	Ürün ismi	Statü	İşletme no
2339F-01.P-01	Portakal (Valencia)	Organik	-
2339F-01.P-02	Portakal (Washington)	Organik	-
2339F-01.P-03	Limon	Organik	-
2339F-01.P-04	Nar Hicaz	Organik	-
2339F-01.P-05	Enginar	Organik	-
2339F-01.P-06	Mısır	Organik	-
2339F-01.P-07	Limon	Geçiş-1	-
2339F-01.P-08	Erik	Geçiş-1	-

ETKO Ltd. Şti. - 160 Sok. No: 33 Çankaya / ANKARA - TÜRKİYE
T: +902323397606, F: +902323397607 Email: info@etko.org, www.etko.org
Yetkili Kişi: HANİFE ÖZLER ARPAGUŞ

Düzenleme Tarihi: 05/09/2016
Sertifikasyonun Başlangıcı: 28/02/2011

Bir sonraki güncelleme: 04/09/2017
Kontrol Tarih(ler)i : 19/07/2016

GP 13 F 01 Rev00 (20160414)

Sayfa 1/1

TOB'nin Faaliyetleri

**Kontrolör
Eđitimi**

Projeler

**Yürütme
-İzleme**

**İstatistik
tutma**

**Yetkili
kuruluş
(KSK)
izinleri**

Projeler

ORGANİK TARIMIN
YAYGINLAŞTIRILMASI
VE KONTROLÜ
PROJESİ

1997 yılından itibaren
yürütülmektedir.

GÖKÇEADA VE
BOZCAADA TARIMSAL
KALKINMA VE İSKÂN
PROJESİ

Projenin tarımsal bölümü 2001
yılından beri
uygulanmaktadır.

Yürütme ve İzleme

Organik
Tarım
Birimleri

Organik
Tarım Ulusal
Yönlendirme
Komitesi

Organik
Tarım
Komitesi
(OTK)

Œikayet

Tarım ve Orman Bakanlığı
bünyesindeki en yakın İl/İlçe
Müdürlüğü'ne ve,

Alo 174 Gıda Hattı'na

Organik tarım yönetilebilir mi?

kimin için YÖNETİM?

Üreticiler

Tüketiciler

**Ticari
firmalar**

Üreticiler İçin Temel Noktalar

Üretim maliyetleri

*Genel girdi maliyetleri (mazot, arazi kirası, işçi, toprak işleme vs.)

*Organik ürün girdi maliyetleri (ilaç ve gübre)

Organik ürünlerin satış fiyatları

Üretim Maliyetini Artırıcı Unsurlar

Yoğun emek kullanımı

Organik girdilerin (tohum, tuzaklar, zirai mücadele ilaçları, organik gübreler, organik yem vb) pahalı olması

Verim kayıplarının yaşanması

Satış Fiyatını Artırıcı Unsurlar

Satış fiyatları % 10-20 daha yüksek olabiliyor.

Ürünlerin ambalaj içinde satılması fiyatı artırıyor.

Kontrol, sertifikasyon ve analiz bedelleri

Satış yerlerinin az olması

Talebin az olması ve pazarlama sorunları

Nakliye, depolama vs. masraflar

Kontrol ve Sertifikasyon Maliyeti

- Üretici ya da üretici grubu olmasına göre değişir.
- Müteşebbis ile KSK arasındaki sözleşmede karşılıklı belirlenir.

KSS Ücretlendirme-1

- Hem TL hem de Euro kullanılıyor.
- 350-500 Euro+KDV/gün
- 600-1.000 TL (adam/gün) şeklinde ücretlendirme de var.

KSS Ücretlendirme-2

- Ücretlendirmede **temel bir büyüklük** (alan, hayvan sayısı vs.) baz alınıyor. Üstü için ayrıca ücretlendirme yapılıyor.
- Ofis çalışması için **200 TL** (adam/gün)
 - Ofis çalışması için **350 Euro**
- Ulaşım+konaklama+yemek=**ÜRETİCİ**'ye ait
- Analiz masrafları=**ÜRETİCİ**'ye ait

Organik ve Konvansiyonel Ürünlerde Ekonomik Analiz Çalışmaları

Karşılaştırılan konular: Daha çok **VERİM**; bunun yanında maliyet, satış fiyatı, net gelir

Karşılaştırılan ürünler: Kiraz, elma, pamuk, bal, fındık, zeytin, soya ...

Verim: Önce düşük sonra daha yüksek, daha düşük ...

Maliyet (masraflar): Daha yüksek

Satış: Daha karlı

Net gelir: Daha yüksek, daha düşük ...

Ancak;

Yapılan bu karşılaştırmalı ekonomik analizlerin verim, maliyet ve satış fiyatına bağlı olarak yıllık bazda ve ürünlere göre değişeceğinin göz önünde tutulması gerekmektedir.

Bu değerlendirmeler kapsamında; organik tarım

üreticiler için **YÖNETİLEBİLİR**
diyebiliriz.

Sadece ilk yıllarda, üreticilerin verim düşüklüğünü telafi edebilecek kadar sermayeye sahip olması gerekir.

Tüketiciler açısından;

Gelir seviyesi ve satış fiyatı önemli bir unsur

Ürün	Organik	Geleneksel
Yumurta 10'lu	17,25 TL – 11,95 TL	11,95 TL – 12,45 TL
Tavuk (1,5 kg)	37,90 TL	9,95 TL – 10,95 TL
Patates	8,50 TL	5,95 TL
Mandalina	11,90 TL	2,99 TL - 3,39 TL
Pirinç (1 kg)	17,75 TL	9,4 TL – 10,8 TL
Zeytinyağı-Sızma (500 ml)	32,90 TL	20,50 TL – 22,95 TL
Meyve Suyu vişne (1 lt cam)	10,50 TL	5,45 TL

Bu değerlendirmeler kapsamında; organik tarım tüketiciler için

YÖNETİLEBİLİR mi diyebiliriz ???

Yaşanan Sıkıntılar İçin Bazı Öneriler?

Pazarlama aşamasında:

Alıcı firma ile yaşanan sıkıntılar çözülmelidir.

Organik ürün pazarları yaygınlaştırılmalıdır.
İstanbul, Bursa, Antalya, Ankara:

Üretici-Tüketici buluşması

Toplum Destekli Tarım
yaygınlaştırılmalıdır.

Üretici-Tüketici buluşması

Örgütlenme olmalıdır.

Bu yolla:

Ucuz maliyetli girdi teminini sağlanabilir.

Girdiye toplu olarak ulaşılması bakımından maliyetler düşebilir.

Sertifikasyon maliyetleri düşebilir.

Üye çiftçilerin faaliyetlerinin izlenebilir (iç denetim).

Çiftçilerin ihtiyaç duyduğu konularda eğitimler yapılabilir.

devam....

Girdi maliyetlerinin düşürülmesi:

- **Vergi oranlarının azaltılması**

Organik tarıma geçmek isteyen çiftçilere yönelik farklı destekler de düşünülebilir.

- **GTHB: Sertifikasyon ve tohum, fide, fidan masrafı**

Geçiş 1 sürecinde de destek verilebilir:

- **Teşvik ve gelir kaybının telafisi**

Tarımsal kredilere ulaşma:

- **Kredi alma şartlarının iyileştirilmesi**

(2011'de üreticilerin sadece %3'ü bu desteklerden yararlanmıştı).

devam...

Üreticinin danışmanlık hizmeti alamaması
(**Tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminden haberdar edilmesi**)

İşletme genişliğine göre desteklerin belirlenmesi
(**küçük işletmelere daha fazla destek**)

Alan bazlı desteklerden asıl üreticinin yararlanamaması
(**toprak sahibinin desteği alması**)

KOSGEB ve Ticaret Bakanlığı'nın desteklerinden küçük çiftçiler yararlanamıyor.
(**Sertifika ve analiz desteğinin verilmesi**)

devam...

İhracat odaklı noktadan aynı zamanda üretim odaklı nokta da düşünölmelidir.

Meyve-sebze üretim destekleri (100 TL/da) kadar tarla ürünlerine de (30 TL/da) benzer destekler olmalıdır.

Üretim deseni üzerinde çeşitlendirme yapılabilir.

İhracatı yapılabilecek ürünlerin üretilmesinin tavsiye edilebilir.

Örgütlenme düşüncesinin artırılması gerekmektedir.

(Organik Fındık, Muz, Tahıl, Zeytin, Sebze Üreticileri Birliği)

TEŞEKKÜRLER...

